

Zo richting het einde van dit bewogen jaar staan in we het onderwijs opnieuw voor de pittige opdracht het onderwijs op afstand vorm te geven voor het merendeel van onze leerlingen en studenten. Om daarbij te ondersteunen in dit artikel een verzameling van tips en bronnen.

Tips voor online leren

De afgelopen maanden hebben we verschillende artikelen geschreven en gedeeld over online leren. De belangrijkste 5 tips daarbij zijn volgens ons:

- **Welzijn en vertrouwen voorop**

‘Hoe gaat het?’, ‘Hoe zullen we dit aanpakken?’, ‘Wat hebben jullie nodig?’, zomaar wat vragen die goed zijn om meer dan eens met een klas en waar wenselijk individueel te bespreken. Een goede band en vandaar uit het leerproces vormgeven, betaalt zich op de lange termijn uit: zowel wat betreft het leerrendement als het welzijn van de leerlingen/ studenten.

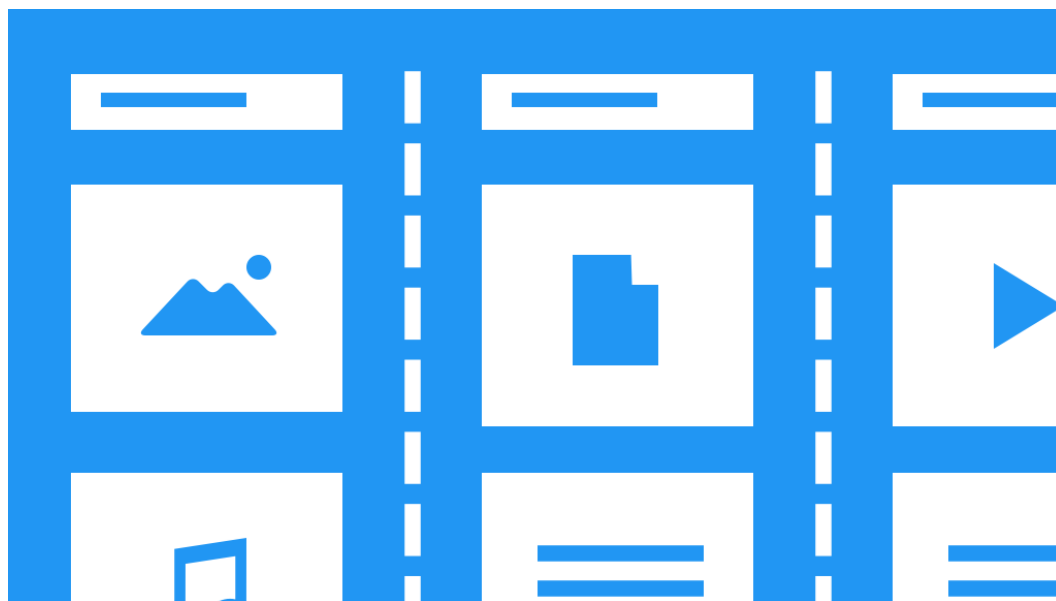
Zet hierbij vertrouwen voorop: vraag niet om extra quizzes, producten etc. puur ter controle. Geef vanuit jouw expertise, het leren *samen* vorm.

- **Bied structuur**

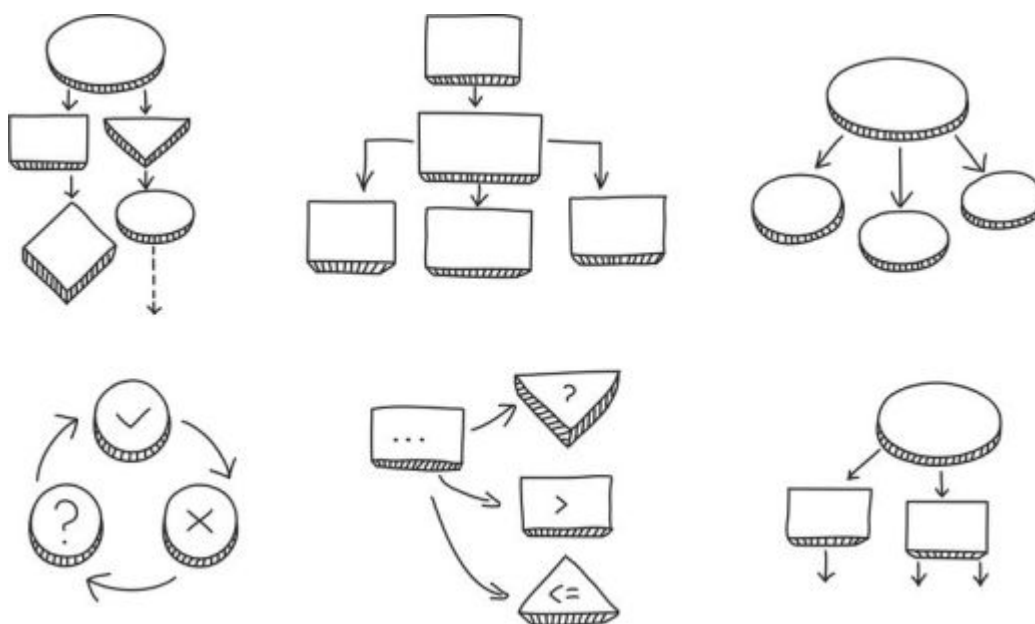
Structuur is belangrijker om te kunnen leren. Als je als leerling of student (veel) vanuit huis moet leren, wordt er ook een [groter beroep gedaan op je zelfstandigheid](#), en dat kan erg lastig zijn ([zoals ook de documentairereeks Klassen momenteel goed laat zien](#)). Bied structuur, en heb daarbij niet de aanname dat leerlingen van een hoger niveau of studenten die ouder zijn het wel zelf kunnen.

Doe dit bijvoorbeeld door een Word bestand te delen met daarin een tabel waarin je samen met de klas per les/week/vak opschrijft wat de planning is.

Een andere handige manier is [het maken van een Padlet](#), waarbij je de kolommen gebruikt om dat overzicht te bieden. Het prettige hieraan is dat leerlingen/studenten het altijd kunnen inzien en eventueel, als je dat zou willen, ook kunnen aanvullen met nieuwe dingen, tips, materiaal etc.

Structuur gaat niet alleen over planning: bied ook structuur met betrekking tot de leerstof. Doe dit bijvoorbeeld door visual organizers te gebruiken die blanco zijn of deels zijn ingevuld, en laat leerlingen/studenten dit na iedere les of week weer aanvullen met de nieuwe leerstof. Dit is een handig anker, waarbij zij de schema's in hun [langetermijngeheugen](#) als het ware zichtbaar maken.

• **Leren en reflecteren**

Het brein leert niet anders, maar de omstandigheden zijn wel anders. Als docent ben je vaak onbewust bezig met voorkennis ophalen: 'wie weet nog..' of kennis checken: '[Steek allemaal je vinger op](#) als je denkt dat..'. Online doe je dit minder snel. Let hier op en zet bijvoorbeeld digitale wisbordjes in ([ken je top tool Whiteboard.fi al?](#)) of gebruik regelmatig een [quiz of](#)

[andere werkvorm om zo aan te zetten tot actief leren.](#)

Sta hier ook bewust bij stil met de klassen: waarom doe ik dat in de les? [hoe kun je goed leren \(op afstand\)](#)? Ga hierover het gesprek aan, zowel in groepen als individueel: 'hoe kun je dit het beste aanpakken denk je?', 'op welke manier kan ik daarbij helpen?' etc. [Ken je bijvoorbeeld de Leitnerbox al](#)? Een handige do-it-yourself tool voor het leren.

- **Begin bij je doel**

Wees er meer nog dan anders scherp op dat je begint bij het [leerdoel](#) of de [leeruitkomst](#) (en pas dus [backward design](#) toe): wat moeten leerlingen/studenten beheersen aan het einde van de leerperiode? Verwerk dit ook zo in de planning: communiceer wat het doel is richt daar alle activiteiten op. Online lessen zijn zwaarder om te volgen en geven, dus kies ook hier voor focus.

- **Maak contacttijd nuttig**

Het is niet wenselijk noch goed mogelijk om de hele dag achter het scherm lessen te volgen of geven. Er blijft vaak dus minder contacttijd over. [Richt deze contacttijd dus nuttig in](#): gebruik bijvoorbeeld data uit wekelijkse quizzes, gebruik de tijd om misconcepties te verhelderen, ga in op vragen die er zijn etc. Probeer kennisoverdracht vooral te doen via instructievideo's

Bronnen voor online leren

Hoe kun je de bovenstaande tips in de praktijk toepassen? Welke tools zijn handig? Hoe maak je dan een instructievideo? En hoe kun je nu goed feedback geven op afstand? Een antwoord op deze en nog veel meer vragen, kun je vinden in de bronnen hieronder. We schreven hierover al diverse artikelen en daarnaast hebben we ook andere handige bronnen verzameld.

Onze artikelen

Al onze artikelen kun je vinden op [deze themapagina over online leren](#):

- [Zo kun je online toetsen](#)
- [4 tools om online samen te werken](#)
- [Effectieve online didactiek](#)
- [5 online werkvormen](#)
- [7 tips voor instructievideo's](#)
- [Leren leren op afstand](#)
- [Afstandsleren: zo maak je online onderwijs effectief](#)
- [5 werkvormen voor groepsgewijze feedback](#)

Andere bronnen

- [Webinars van de open universiteit over onderwijs op afstand](#)
- [Wijze lessen. Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek versterkt met behulp van leertechnologie](#)
- [Learning in the time of coronavirus - Planning distance schooling](#)
- [Didactiek tijdens een online les in Teams](#)
- [Open universiteit: online webinars over onderwijs op afstand](#)
- [NRO: Hulp voor leraren in het realiseren van afstandsonderwijs](#)
- [Video: De eerste digitale les](#)
- [Maak je online lessen nog afwisselender](#)
- [Hoe maak je online onderwijs sociaal?](#)
- [SLO: Onderwijs en educatie op afstand](#)
- [VO Raad: Afstandsonderwijs organiseren](#)
- [16 tips voor onderwijs op afstand aan kleuters](#)

Afstandsonderwijs is en blijft anders. Ja, je kunt er lessen uit trekken voor hoe we nu onderwijs vormgeven en hoe dit beter zou kunnen (zoals minder toetsen). Maar als er één les is die wat ons betreft het belangrijkste is, is het toch wel hoe waardevol fysiek onderwijs is.

Hopelijk helpen onze bronnen en tips.

Succes de komende weken en denk aan jezelf ☐